

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/10556/2024

Lausunnonantajan lausunto

Palaute pyydetään esittämään alla olevan jaottelun mukaisesti.

[Lausunto - Lausuntopalvelu](#)

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

2. Esityksen vaikutukset

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin
- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin
- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista

3. Lakiehdotukset

Yleistukilaki

- Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)
- Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)

Työvoimaviranomaisena pidämme perusteltuna, että yleistukeen sovelletaan työvoimapolitiittisten edellytysten osalta pitkälti samoja säännöksiä kuin ansiopäivärahaan. Tämä selkeyttää sääntelyä ja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun eri tukimuotojen piirissä oleville työnhakijoille.

- Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)

Työvoimaviranomaisena näemme, että kokonaisuus on johdonmukainen ja pääosin vastaa nykyisen työttömyysturvalain työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa

koskevaa sääntelyä. Ehdotettu suojaosan palauttaminen (17 §) on erittäin toivottu uudistus koska se voi kannustaa osa-aikatyöhön.

- Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)

- Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)

- Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)

Portaittain nouseva rahoitusosuus – jopa 50 % pitkäaikaistyöttömyyden osalta – muodostaa kunnille raskaan ja epäoikeudenmukaisen taakan erityisesti niillä alueilla, joilla työttömyys on rakennetyyppistä ja sitkeästi korkeaa.

Kuntien osuuden ennustettavuuden kannalta on keskeistä, että arvioiden laatiminen ja ennakkoinnin mekanismit (esim. 15.5. mennessä toimitettava arvio) ovat avoimia ja yhteensovitettuja kuntien taloussuunnittelun aikataulujen kanssa.

- Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)

- Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

- Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta

- Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta

- Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta

Työvoimaviranomaisen velvollisuus järjestää jopa kuuden keskustelun sarja (alle 25-vuotiailla) lähiasiointina pitkän ajan kuluessa (15 kk), sekä 25 vuotta täyttäneiden osalta toistuva kolmen keskustelun jakso, asettaa suuria paineita

työvoimaviranomaisille. Keskustelut on järjestettävä pääsääntöisesti fyysisesti toimipisteessä, mikä lisää henkilöstön ajankäyttöä ja tilatarpeita merkittävästi.

- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä

Pykälä laajentaa huomattavasti työvoimaviranomaisen tehtäviä erityisesti pitkäaikaistyöttömien palveluprosessissa. Ensimmäisessä työnhakukeskustelussa viranomaisen tulee tehdä moniulotteinen arvio, joka käytännössä vastaa osin sosiaali- ja kuntoutuspalvelujen esiselvityksiä.

Työvoimaviranomainen vastaa arvioinnista, jossa arvioidaan ohjaustarve monialaiseen palvelutarpeen arvioon. Tämä edellyttää toimivaa yhteistyötä hyvinvointialueiden ja Kelan kanssa.

Lain painopiste siirtää työvoimaviranomaista entistä enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon suuntaan, vaikka toimiala ei ole tähän tarkoitukseen rakennettu. Tämä voi hämärtää työnhakijalle viranomaisen roolia, heikentää palveluiden vaikuttavuutta ja kuormittaa asiantuntijoita tehtävillä, jotka kuuluisivat toiselle sektorille.

- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

4. Muuta lausuttavaa